A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2010. október 14. *

A C-535/07. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2007. november 30-án

az **Európai Bizottság** (képviselik: R. Sauer és D. Recchia, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az

az **Osztrák Köztársaság** (képviselik: E. Riedl, E. Pürgy és K. Drechsel, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen,

* Az eljárás nyelve: német.

támogatja:

a **Németországi Szövetségi Köztársaság** (képviselik: M. Lumma és J. Möller, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó,

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot, a negyedik tanács elnöke, a második tanács elnökeként eljárva, L. Bay Larsen (előadó) és C. Toader bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. július 9-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2010. február 25-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetével az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy:

– mivel a madárfajok védelmére az ornitológiai kritériumok szerint a mennyiségük és méretük szerint legalkalmasabb osztrák területeket nem megfelelően jelölte ki a vadon élő madarak védelméről szóló, 1979. április 2-i 79/409/EGK tanácsi irányelv (HL 1979. L 103., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 98. o.; a továbbiakban: madárvédelmi irányelv) 4. cikkének (1) vagy (2) bekezdése értelmében vett különleges védelmi területeknek (a továbbiakban: kvt-k) (a hansági területet Burgenland Landban), illetve nem megfelelően határolta el azokat ilyen kvt-kként (a Niedere Tauern-i területet Stájerország Landban) és

– a korábban már kvt-vé nyilvánított területek egy része számára nem biztosított a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) vagy (2) bekezdésében, valamint a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.; a továbbiakban: élőhely-irányelv) 7. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (2) bekezdésében foglalt követelményekkel összhangban álló jogi védelmet,

az Osztrák Köztársaság nem teljesítette az ezen irányelvek említett rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.

2 A Bíróság elnöke 2008. május 26-i végzésével megengedte a Németországi Szövetségi Köztársaság beavatkozását az Osztrák Köztársaság kérelmeinek támogatása végett.

Jogi háttér

A madárvédelmi irányelv

3 A madárvédelmi irányelv 2. cikke akként rendelkezik, hogy „[a] tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy az 1. cikkben meghatározott fajok állományait megfelelő szinten fenntartsák, vagy megfelelő szintre hozzák, amely megfelel különösen az ökológiai, tudományos és kulturális igényeknek, mialatt figyelembe veszi a gazdasági és rekreációs igényeket is".

4 A madárvédelmi irányelv 3. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy az ezen irányelv 2. cikkében foglalt követelmények figyelembevételével a tagállamok az EK-Szerződésben érintett tagállamok európai területén természetesen előforduló összes vadon élő madárfaj esetében megteszik a megfelelő intézkedéseket, amelyek az élőhelyek megfelelő sokféleségének és nagyságának megőrzéséhez, fenntartásához vagy helyreállításához szükségesek. Ugyanezen cikk (2) bekezdése a) pontjának értelmében a biotópok és élőhelyek megőrzése, fenntartása és helyreállítása elsősorban a védett területek kialakítását foglalja magában.

5 A madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1), (2) bekezdése és (4) bekezdésének első mondata ekként rendelkezik:

„(1) Az 1. mellékletben említett fajok fennmaradásának és szaporodásának biztosítása érdekében elterjedési területükön az élőhelyüket érintő különleges védelmi intézkedésekre van szükség.

Ebben az összefüggésben figyelembe kell venni:

a) a kipusztulással fenyegetett fajokat;

b) az élőhelyük meghatározott változásaira érzékeny fajokat;

c) a kis állományuk vagy korlátozott helyi elterjedésük miatt ritkának minősített fajokat;

d) az élőhelyük egyedi jellege miatt különleges figyelmet érdemlő egyéb fajokat.

Az állományszintek változásának irányát és ingadozásait az értékelések háttér-információiként figyelembe kell venni.

A tagállamok a mennyiségük és méretük szerint legalkalmasabb területeket e fajok védelme érdekében [kvt-vé] minősítik, figyelembe véve a fajok védelmi szükségleteit azokon a földrajzilag meghatározott tengeri és szárazföldi területeken, ahol ezt az irányelvet alkalmazni kell.

(2) A tagállamok hasonló intézkedéseket tesznek az I. mellékletben fel nem sorolt, rendszeresen előforduló vonuló fajok esetében is, szem előtt tartva azok védelmi szükségleteit azon a földrajzi tengeri és szárazföldi területen [helyesen: azokon a földrajzilag meghatározott tengeri és szárazföldi területeken], ahol ezt az irányelvet alkalmazni kell, tekintettel költő-, vedlő- és telelőterületeikre, valamint vonulási útvonaluk pihenőhelyeire. A tagállamok e célból külön figyelmet fordítanak a vizes élőhelyek védelmére és különösen a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyekre.

[…]

(4) Az (1) és (2) bekezdésekben meghatározott védett területek vonatkozásában a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket az élőhelyek szennyezésének vagy elpusztításának, illetve a madarak bármiféle zavarásának elkerülése érdekében, amennyiben azok e cikk céljai szempontjából jelentőséggel bírnak”.

Az élőhely-irányelv

6 Az élőhely-irányelv 3. cikkének (1) bekezdése különleges természetmegőrzési területek Natura 2000 elnevezésű, egységes európai ökológiai hálózatának létrehozását írja elő, amely magában foglalja a madárvédelmi irányelv rendelkezéseinek alapján a tagállamok által besorolt kvt-ket.

7 Az élőhely-irányelv 6. cikke (2) bekezdésének szövegezése az alábbi:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a különleges természetvédelmi területeken található olyan természetes élőhelytípusok és olyan fajok élőhelyei károsodásának és megzavarásának megakadályozására, amelyek céljára az egyes területeket kijelölték, amennyiben a zavarás mértéke ezen irányelv céljaira tekintettel jelentős hatással lehet”.

8 „Az említett irányelv 7. cikkének értelmében [a] 4. cikk (1) bekezdése alapján besorolt vagy a 4. cikk (2) bekezdése értelmében annak megfelelően elismert területek tekintetében ezen irányelv alkalmazásának napjától, illetve – amennyiben az későbbi időpontra esik – azon időponttól számítva, amikor a tagállam a [madárvédelmi] irányelv értelmében végrehajtja, illetve elismeri a besorolást, a [madárvédelmi] irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatából eredő kötelezettségek helyébe ezen irányelv 6. cikkének (2), (3) és (4) bekezdéséből eredő kötelezettségek lépnek”.

A pert megelőző eljárás

9 A Bizottság 2001. október 23-án felszólító levelet küldött az Osztrák Köztársaságnak, amelyben rámutatott, hogy ezen állam a mennyiségük és méretük szerint legalkalmasabb területeket nem jelölte ki kvt-vé, különösen ami a hansági terület kijelölését, illetve a Niedere Tauern-i terület körülhatárolását illeti. A Bizottság arra hivatkozott továbbá, hogy e tagállam még nem felelt meg teljes mértékben a kvt-k jogi védelmének Ausztriában való biztosítására vonatkozóan a madárvédelmi irányelvben foglalt követelményeknek.

10 Az Osztrák Köztársaság az e felszólító levélre adott válaszában megküldte a Bizottságnak többek között a különböző madárvédelmi területek listáját a vonatkozó jogi védelmi rendszer megjelölésével. Ebben kiemelte, hogy egyes kvt-k teljes egészében vagy részlegesen kijelölésre kerültek mint nemzeti park, természetvédelmi terület, tájvédelmi terület, természeti örökség vagy nyugalmi övezet, és ezzel párhuzamosan léteznek az egyes Landok által kibocsátott természetvédelmi tárgyú törvények vagy rendeletek.

11 Ezt követően a Bizottság 2004. október 18-án kiegészítő felszólító levelet küldött az Osztrák Köztársaságnak, amely felváltotta az első felszólító levelet, és amelyben a Bizottság kiemelte, hogy a kvt-k kijelölése, valamint körülhatárolása nem volt megfelelő, továbbá hiányoznak az e területek különleges jogi védelmét biztosító intézkedések. A Bizottság megállapította többek között, hogy a hansági területet még mindig nem jelölték ki kvt-vé, és a Niedere Tauern-i terület kiterjesztése még mindig nem történt meg. A Bizottság arra is rámutatott, hogy az osztrák madárvédelmi területek védelmét vagy főként viszonylag régi rendeletek biztosítják, vagy – bizonyos esetekben – jogi védelmük egyáltalában nem biztosított. A védelmi eszközök nagy részében a megőrizendő és védendő madárfajok különleges megőrzésére és védelmére irányuló cél nem ismerhető fel. E vonatkozásban a Bizottság álláspontja szerint elengedhetetlen, hogy a szabályozási keret foglalja magában legalább a madarak különleges védelme céljának pontosítását, még akkor is, ha a védelmi szint, a beavatkozási tilalom és a megőrzési kötelezettség folytán, végeredményben elégségesnek bizonyul.

12 2004. december 21-i levelével az Osztrák Köztársaság megküldte észrevételeit, amelyekben általános jellegű magyarázatok, valamint az egyes Landok tekintetében specifikus magyarázatok nyújtásával állást foglalt többek között az érintett területek jogi védelmének kérdésében. Ezen utóbbi tekintetében e tagállam úgy vélte, hogy az, hogy a védelmi eszközül szolgáló jogi aktusban kifejezetten említést nyer-e a megőrzési vagy védelmi cél, nem lehet meghatározó.

13 A Bizottság, mivel az Osztrák Köztársaság által megküldött észrevételeket nem találta kielégítőnek, 2006. december 15-én indokolással ellátott véleményt intézett e tagállamhoz, amelyben felhívta, hogy az e vélemény kézhezvételétől számított két hónapon belül tegyen eleget a kötelezettségeinek. E véleményben megállapítást nyert, hogy a hansági és a Niedere Tauern-i területek vonatkozásában az említett tagállam nem tett eleget kötelezettségeinek. Az érintett védett területek jogi státuszával kapcsolatban pontosítást nyert, hogy általános jelleggel, vagyis olyan esetben is, amikor egy kvt már meglévő és szigorúbb nemzeti vagy regionális jogi védelmet élvező természetvédelmi területen kerül kijelölésre, a – nevezetesen úgy a madárfajokra és az azok védelmének specifikus követelményeire, mint az ezek élőhelyeinek a helyreállítására vonatkozó – természetvédelmi céloknak a vonatkozó intézkedésekkel és kötelezettségekkel egyetemben történő feltüntetésének az ezen védett területekre vonatkozó rendeletek alapvető elemének kell lennie. Márpedig számos kvt tekintetében még mindig nem került elfogadásra olyan különös rendelet, amely biztosítaná az érintett madárvilág különleges védelmét.

14 Miután az Osztrák Köztársaságnak az említett indokolással ellátott véleményre válaszul előterjesztett észrevételei nem győzték meg a Bizottságot, ez utóbbi a jelen keresetet benyújtása mellett döntött.

A keresetről

A madárvédelmi irányelv 4. cikke (1) vagy (2) bekezdése rendelkezéseinek a hansági terület kvt-ként való kijelölésének elmulasztása és a Niedere Tauern kvt nem megfelelő körülhatárolása folytán való megsértésére alapított első kifogásról

15 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdése azt a kötelezettséget írja elő a tagállamok számára, hogy a mennyiségük és

méretük szerint legalkalmasabb területeket az ezen irányelv I. mellékletében említett fajok védelme érdekében kvt-vé minősítsék, valamint hogy, ugyanezen cikk (2) bekezdése értelmében, a tagállamok az említett mellékletben fel nem sorolt, rendszeresen előforduló vonuló fajok költő-, vedlő- és telelőterületeit is kvt-vé minősítsék (a C-240/00. sz., Bizottság kontra Finnország ügyben 2003. március 6-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-2187. o.] 16. pontja).

A hansági terület kvt-vé való minősítésének elmulasztásáról

– A felek érvei

16 A Bizottság azt állítja először is, hogy az Osztrák Köztársaság nem teljesítette a hansági területnek a madárvédelmi irányelv követelményeinek megfelelő minősítésére vonatkozó kötelezettségét. Ezt a területet ugyanis bizonyos madárfajok, köztük a túzok *(Otis tarda),* a hamvas rétihéja *(Circus pygargus)* és a réti fülesbagoly *(Asio flammeus)* védelme szempontjából a legalkalmasabb területként azonosították.

17 Az Osztrák Köztársaság erre akként válaszol, hogy a hansági területet jelenleg már nem lehet a Bizottság által idézett fajok védelme szempontjából a legalkalmasabb területnek tekinteni. E területen kívüli más területek jelentősebbé váltak e fajok tekintetében. Mindazonáltal e tagállam elismeri, hogy az említett terület határainak kiszélesítése, amely terület nagy része már az élőhely-irányelv 6. cikkének (2)–(4) bekezdésében előírt védelmi rendszer hatálya alá tartozik mint Natura 2000 területté kijelölt terület, anyagi jogi értelemben indokolt. Márpedig, tekintettel arra, hogy e Natura 2000 területet és az ott található madárfaj-populációkat már az említett rendelkezések által bevezetett védelmi rendszer hatálya alá vonták, egy ilyen késedelem

az alperes tagállam álláspontja szerint nem jár semmilyen kockázattal. Egyébiránt a hansági terület nem szenvedett semmiféle károsodást. Végezetül pedig a Burgenland Land 2008. június 3-i kormányrendelete, amelyről értesítették a Bizottságot, e területet a madárvédelmi irányelvnek megfelelően a „Waasen-Hanság európai természetvédelmi területté" nyilvánította.

18 Következésképpen az Osztrák Köztársaság úgy véli, hogy a madárvédelmi irányelv megsértése többé már semmiképpen sem áll fenn, és hogy ennélfogva a Bizottságnak el kell állnia keresetének e részétől.

– A Bíróság álláspontja

19 Ki kell emelni, hogy a pert megelőző eljárás során az Osztrák Köztársaság elismerte a hansági terület kvt-ként való minősítésének szükségességét, és közölte a Bizottsággal arra irányuló szándékát, hogy ténylegesen elvégzi az említett terület minősítését.

20 Egyebekben nem vitatott, hogy Burgenland Land kormányrendelete a hansági területet az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidő lejártát követően minősítette a madárvédelmi irányelvnek megfelelően „európai természetvédelmi területté".

21 Úgy tűnik tehát, nem cáfolható, hogy a hansági terület szerepel a madárvédelmi irányelv I. mellékletében foglalt, az irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében hivatkozott, a szóban forgó fajok védelme szempontjából legalkalmasabb területek listáján, és hogy következésképpen az említett területet ezen irányelv címén kvt-vé kellett minősíteni.

22 Mivel a kötelezettségszegés megtörténtét a tagállamban az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor fennálló helyzet alapján kell megítélni, és a későbbi változásokat a Bíróság nem veheti figyelembe (lásd többek között a C-183/05. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2007. január 11-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-137. o.] 17. pontját), meg kell állapítani, hogy mivel a jelen ítélet 20. pontjában foglaltak szerinti minősítésre az említett határidő lejártát követően került sor, a hansági terület kvt-vé való minősítésének a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdése megsértésével történő elmulasztására alapított kifogás megalapozott.

23 Az előző pontban tett megállapítást nem befolyásolhatja az a körülmény, hogy az Osztrák Köztársaság immáron a Bíróság előtt kijelenti, egyébként anélkül, hogy kellő módon alátámasztaná e megállapítását, hogy más területekkel összehasonlítva a hansági területet többé már nem lehet a túzok, a hamvas rétihéja és a réti fülesbagoly védelme szempontjából a legalkalmasabb területnek tekinteni.

24 Ezt a megállapítást még kevésbé kérdőjelezheti meg az a tény, még ha megállapítást nyerne is, hogy egyrészt az említett terület jelentős része már az élőhely-irányelvben előírt rendszer hatálya alá tartozik mint Natura 2000 terület, másrészt e terület nem szenvedett semmiféle károsodást. Ugyanis egyrészt, mivel a madárvédelmi irányelv és az élőhely-irányelv által felállított jogi rendszer különbözik egymástól, a tagállam az említett irányelvben előírtaktól eltérő intézkedésekre történő hivatkozással nem vonhatja ki magát a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdéséből eredő kötelezettségei alól (a C-235/04. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2007. június 28-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-5415. o.] 79. pontja). Másrészt a tagállamokat a területek kvt-vé minősítésére vonatkozóan terhelő kötelezettséget nem kérdőjelezi meg az a körülmény, hogy az érintett terület nem szenvedett semmiféle károsodást

(lásd ebben az értelemben a C-418/04. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2007. december 13-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-10947. o.] 38. pontját).

A Niedere Tauern kvt határainak nem megfelelő kijelöléséről

– A felek érvei

25 A Bizottság, miután megállapítja, hogy a Niedere Tauern kvt-t, amelynek területe 1999-ben 137 742 hektár volt, 2001 májusa folyamán 87 000 hektárra csökkentették, arra hivatkozik, hogy e terület határainak kijelölése nem megfelelő a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) vagy (2) bekezdésében az ott érintett madárfajok tekintetében előírt védelmi követelmények fényében. A jelen esetben különösen az alábbi fajok érintettek: havasi lile *(Charadrius morinellus),* siketfajd *(Tetrao urogallus),* gatyáskuvik *(Aegolius funereus),* európai törpekuvik *(Glaucidium passerinum),* fekete harkály *(Dryocopus martius),* háromujjú hőcsik *(Picoides tridactylus)*, hamvas küllő *(Picus canus)* és császármadár *(Bonasa bonasia)*.

26 A Bizottság álláspontja szerint az Osztrák Köztársaság még mindig nem bizonyította tudományosan, hogy Niedere Tauern-i terület határainak eredeti kijelölését technikailag hibásnak kell tekinteni.

27 Az Osztrák Köztársaság rámutat, hogy a havasi lile védelmének biztosítása érdekében Stájerország Land 2008 folyamán kiterjesztette a Niedere Tauern kvt területét.

A jelen ügyben a terület e kiterjesztése, amely tudományos kutatásokon alapul, lehetővé teszi a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételek teljesítését, mivel a mennyiségük és méretük szerint az e fajok védelme érdekében legalkalmasabb területeket minősítették kvt-vé.

– A Bíróság álláspontja

28 Meg kell állapítani, hogy a Niedere Tauern kvt-t, amelynek területét kezdetben 137 742 hektárról mintegy 87 000 hektárra csökkentették, a 2008. év folyamán, vagyis az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidő lejártát követően 101 880 hektárra terjesztették ki, amely határidőre tekintettel, amint arra a jelen ítélet 22. pontja emlékeztet, a Bizottság által hivatkozott kötelezettségszegést értékelni kell.

29 Maga az Osztrák Köztársaság is elismeri, hogy a terület ezen kiterjesztését a madárvédelmi irányelv I. mellékletében említett egyik faj, a havasi lile megfelelő védelme biztosításának követelménye indokolta.

30 Így mindenképpen célszerű arra a megállapításra szorítkozni, hogy a szóban forgó kvt területe az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidő lejártakor elégtelen volt a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében előírt védelmi követelmények fényében.

31 Következésképpen az első kifogás madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdésére alapított részének helyt kell adni.

A madárvédelmi irányelv 4. cikke (1) vagy (2) bekezdése rendelkezéseinek és az élőhely-irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikke (2) bekezdése rendelkezéseinek a már kvt-vé minősített területek egy részének elégtelen jogi védelem biztosítása folytán történt megsértésére alapított második kifogásról

Az elfogadhatóságról

– A felek érvei

32 Az Osztrák Köztársaság azt állítja, hogy a Bizottság egyrészt kiterjesztette a kereset tárgyát, másrészt pedig nem terjesztett elő kellő érvet a meghatározott védelmi területekre vonatkozó konkrét kötelezettségszegések fennállásának alátámasztásául.

33 Ami az első kérdést illeti, az említett tagállam azt állítja, hogy míg az indokolással ellátott véleményben nem volt szó a már kijelölt „európai természetvédelmi területekre vonatkozó rendeletekről", a keresetlevél a szóban forgó irányelveknek az e rendeletekből eredő állítólagos megsértésére hivatkozik. Egyébként az indokolással ellátott véleményben szereplő kifogások az arra irányuló kötelezettségek elmulasztásával foglalhatók össze, hogy minden egyes kvt tekintetében természetvédelmi célokat kell megfogalmazni, a védelmi célokat kötelező erejű intézkedésekkel kell biztosítani, valamint kötelező erejű és megfelelően nyilvánosságra hozott térképeket kell készíteni. Ezzel szemben a keresetlevél a kvt-k jogi státuszára vonatkozó anyagi jogi követelményeket jelentős mértékben kiterjesztette abban az értelemben, hogy a Bizottság megköveteli, hogy az ezen kvt-kre vonatkozó rendeletek tartalmazzanak az egyes meghatározott területek és fajok vonatkozásában különleges kötelezettségeket és tilalmakat, valamint a madárvédelmi és élőhely-irányelv vonatkozó rendelkezései betartásának biztosítását célzó konkrét intézkedéseket.

34 Az Osztrák Köztársaság példaként azt hozza fel többek között, hogy az arra alapított kifogás, miszerint a Stájerország és Alsó-Ausztria Landok által az európai természetvédelmi területek vonatkozásában elfogadott szabályozás nem felel meg az uniós jogi követelményeknek, nem felel meg a Bizottság által az indokolással ellátott véleményben kifejtetteknek. Továbbá, Salzburg Land vonatkozásában, a Bizottság nem állapította meg kiegészítő felszólító levelében, hogy az ezen kvt-ket megillető jogi státusz elégtelen, és csupán azt említette, végső soron első ízben az indokolással ellátott véleményben, hogy a salzachaueni terület mint kvt számára nem biztosított a megfelelő védett jogi státusz.

35 Ami a második kérdést illeti, az Osztrák Köztársaság azt állítja, hogy sem az indokolással ellátott véleményből, sem a keresetlevélből nem derül ki, hogy melyek a Bizottság által hivatkozott kötelezettségszegések, és melyek az érintett kvt-k. Következésképpen e tagállamnak nem áll módjában hathatós módon védekezni. Továbbá, tekintettel arra, hogy a madárvédelmi irányelv és az élőhely-irányelv által előírt kötelezettségek teljesítéséhez szükséges intézkedések tartalma és terjedelme nincs meghatározva, az Osztrák Köztársaság korlátlan ideig ki van téve a meghozandó, a jelen kereset tárgyát képező kötelezettségszegést megállapító ítéletből eredő kötelezettségeinek megszegését megállapító eljárás kockázatának.

36 Így, főként ami Burgenland Landot illeti, a Bizottság nem határozza meg pontosan, melyek azok a területek, amelyek számára nem biztosított a megfelelő védett státusz. Továbbá a Bizottság mindössze arra szorítkozott, hogy Felső-Ausztria Land területeinek jogi helyzetét elégtelennek minősítette. Végezetül, Tirol Landdal kapcsolatban a Bizottság a Tiroler Lechtal-i terület példájából indult ki, amikor valamennyi, Tirol Natura 2000 területeinek védelme céljából elfogadott rendelkezést olyan általános rendelkezésnek minősített, amely nem biztosít megfelelő védett státuszt.

37 Az első kérdésre a Bizottság előadja, hogy a keresetlevél és az indokolással ellátott vélemény lényegében, a már kvt-knek minősített területek egy részének biztosított védett státusz elégtelen voltára alapított kifogás tekintetében, azonos. Ennélfogva az

európai természetvédelmi területekre vonatkozó, már meglévő rendeletek nem esnek kívül a jogvita keretén. Végeredményben a kvt-kkel kapcsolatos kötelezettségek és tilalmak mindenképpen kötelező erejűek az Osztrák Köztársaság tekintetében. Következésképpen azt az érvet, mely szerint az indokolással ellátott véleményben bemutatottak nem kifejezetten fedik le különösen a Stájerország és Alsó-Ausztria Land elégtelen védelmi szintjére vonatkozó kifogást, mindenképpen el kell utasítani. Végezetül, ha igaz is, hogy Salzburg Land jogi helyzete nem nyer említést a kiegészítő felszólító levélben, az említett tagállam nem megalapozottan vonja le azt a következtetést, hogy a Burgenland területén lévő kvt-k védett státuszának bemutatásául példaként megfogalmazott kifogás nem volt érvényes Salzburg Landnak különösen a salzachaueni területre vonatkozó szabályozása tekintetében.

38 Ami a második kérdést illeti, a Bizottság azt állítja, hogy az indokolással ellátott véleményt tágabban kell értelmezni abban az értelemben, hogy az elérendő védelmi szint minőségileg került meghatározásra meghatározott követelmények által, amelyek lehetővé tették az Osztrák Köztársaság számára, hogy egyértelműen felismerje, hogy mely kvt-k vonatkozásában van szükség más átültető intézkedésekre, és azoknak milyen formát kell ölteniük. Ezt a keresetlevél minden egyes érintett Land és kvt vonatkozásában részletesebben kifejti, anélkül azonban, hogy megváltoztatná a jogvita tárgyát. E tagállamnak e kérdés tárgyában módjában állt kellő módon védekezni, és végeredményben e tagállam bőven élt is ezzel a lehetőséggel.

39 Végezetül a Bizottság arra hivatkozik, hogy a keresetlevél nem hagy semmi kételyt a tekintetben, hogy az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidőn belül Burgenland és Felső-Ausztria Land egyetlen kvt-je számára sem biztosítottak megfelelő védett státuszt, e területek tekintetében egyetlen különleges természetvédelmi vagy megőrzési cél nem került meghatározásra. Az egyes madárfajok helyzetét figyelembe vevő, különleges természetvédelmi vagy megőrzési célok hiánya vonatkozik a Tiroler Lechtal-i területre is. Egyébiránt a védett státusz az ezen utóbbi Land hatóságai által kijelölt tizenegy Natura 2000 területen sem megfelelő.

– A Bíróság álláspontja

40 Emlékeztetni kell arra, hogy a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset tárgyát behatárolja a Bizottság indokolással ellátott véleménye, így a keresetet ugyanazokra az indokokra és jogalapokra kell alapítani, mint az indokolással ellátott véleményt (lásd a C-236/05. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 2006. november 9-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-10819. o.] 10. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

41 Továbbá az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság által a tagállamhoz intézett felszólító levél, majd a Bizottság által kiadott indokolással ellátott vélemény körülhatárolja a jogvita tárgyát; a kereset ezért nem terjeszthető ki. Az ugyanis, hogy az érintett tagállam előterjesztheti észrevételeit, a Szerződésben rögzített lényeges biztosíték abban az esetben is, ha a tagállam úgy ítéli meg, hogy nem kíván élni vele; e biztosíték fenntartása pedig a tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás szabályszerűségének lényeges eleme. Következésképpen a Bizottság indokolással ellátott véleményének és keresetének ugyanazokon a kifogásokon kell alapulniuk, mint amelyeken a pert megelőző eljárást elindító felszólító levél alapul. Ha nem így történik, az ilyen szabálytalanság nem tekinthető azon tény által orvosoltnak, hogy az alperes tagállam észrevételeket tett az indokolással ellátott véleményre (lásd a C-186/06. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2007. december 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-12093. o.] 15. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

42 Egyébiránt az indokolással ellátott véleménynek és a keresetnek összefüggően és pontosan kell tartalmaznia a kifogásokat, hogy a tagállam és a Bíróság pontosan meg tudja állapítani az uniós jog megsértésének mértékét, ami elengedhetetlen feltétele annak, hogy az említett állam hasznosan hivatkozhasson a védekezésül felhozott jogalapokra, és hogy a Bíróság vizsgálhassa a felhozott kötelezettségszegés fennállását (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2007. december 18-án hozott ítélet 18. pontját).

A kereset tárgyának kiterjesztéséről

43 Először is meg kell állapítani, hogy az indokolással ellátott vélemény, noha rámutat, hogy számos kvt nem képezi még az érintett madárvilág oltalmának biztosítására irányuló olyan különös rendelet tárgyát, amely Ausztriában általában „európai természetvédelmi területről szóló rendelet" formáját ölti, szövegezése révén nem zárja ki, hogy vonatkozzon az olyan kvt-kre, amelyek tekintetében létezik „európai természetvédelmi területről szóló rendelet". E vonatkozásban emlékeztethetünk többek között arra, hogy az említett indokolással ellátott véleményt követően az Osztrák Köztársaság tájékoztatta a Bizottságot arról, hogy a Flachwasserbiotop Neudenstein madárvédelmi területet 2005-ben Karintia Land 2005. május 23-i kormányrendelete (LGBl. 47/2005) európai természetvédelmi területté nyilvánította.

44 Másodszor meg kell állapítani, hogy a Bizottság keresete azon részében, amely megállapítja, hogy a kvt-kre vonatkozó rendeleteknek az egyes meghatározott területek és fajok vonatkozásában különleges kötelezettségeket és tilalmakat, valamint a madárvédelmi és élőhely-irányelv vonatkozó rendelkezései betartásának biztosítását célzó konkrét intézkedéseket kell tartalmazniuk, lényegében megismétli az indokolással ellátott vélemény szövegét. Ez utóbbiban rámutat ugyanis, hogy „általánosságban […] a természetvédelmi céloknak – nevezetesen a madárfajok és a védelmükre, valamint élőhelyeik helyreállítására vonatkozó specifikus követelmények – a vonatkozó intézkedésekkel és kötelezettségekkel egyetemben történő feltüntetésének az ezen védett területekre vonatkozó rendeletek alapvető elemének kell lennie".

45 Harmadsorban az arra alapított kifogás, hogy a Stájerország és Alsó-Ausztria Land által elfogadott, európai természetvédelmi területekre vonatkozó rendeletek nem felelnek meg az uniós jogi követelményeknek, nem szerepel az indokolással ellátott véleményben, azt ennélfogva elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

46 A Salzburg Land kvt-inek, különösen pedig a salzachaueni területnek elégtelen védett jogi státuszára alapított kifogással kapcsolatban nem vitatott, hogy a kiegészítő felszólító levél egyáltalában nem tett említést e Land, konkrétan pedig e terület helyzetéről. Következésképpen a kereset ugyancsak elfogadhatatlan a Salzburg Land kvt-inek védett jogi státuszára vonatkozó részében.

47 A fentiekből az következik, hogy a kereset elfogadhatatlan a Salzburg, Stájerország és Alsó-Ausztria Land kvt-inek védelmet nyújtó jogi rendszerére vonatkozó részében.

A pontosság és az összefüggés hiányáról

48 Nem vitatott, hogy a Bizottság azt kifogásolja, hogy az Osztrák Köztársaság a már minősített kvt-k egy részének nem biztosított az uniós jog követelményeinek megfelelő jogi védelmet. E kifogás alátámasztásául a Bizottság bemutatja, hogy álláspontja szerint melyek a kvt-k Ausztriában hatályos jogi védelmi rendszerének hiányosságai. E tekintetben a Bizottság az említett tagállam különböző Landjaiban fennálló helyzetre való hivatkozással pontosítja általános jellegű kifogását.

49 Nem tűnik tehát úgy, hogy az ekként felépített kifogás pontatlan vagy összefüggéstelen lenne.

50 Egyébként emlékeztetni kell arra, hogy noha az indokolással ellátott véleménynek tartalmaznia kell azon okok összefüggő és részletes kifejtését, amelyek a Bizottságot arra a meggyőződésre vezették, hogy az érintett tagállam nem teljesítette valamely, a Szerződésből eredő kötelezettségét, a Bizottság az indokolással ellátott véleményben nem köteles megjelölni azokat az intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik a kifogásolt kötelezettségszegés megszüntetését (lásd a C-394/02. sz., Bizottság kontra Görögország

ügyben 2005. június 2-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-4713. o.] 21. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). A Bizottságnak ezen intézkedéseket a keresetlevelében sem kell bemutatnia.

51 A Burgenland, Felső-Ausztria és Tirol Land kvt-i védelmi rendszerének nem megfelelő voltát alátámasztó bizonyítékok állítólagosan elégtelen voltát érdemben kell megvizsgálni.

52 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset a jelen ítélet 47. pontjában említett korlátok között elfogadható.

Az ügy érdeméről

– A felek érvei

53 A Bizottság úgy véli, hogy a már kvt-vé minősített területek egy része nem élvez a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) vagy (2) bekezdése és az élőhely-irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (2) bekezdése által előírt követelményeknek megfelelő jogi védelmet. E tekintetben arra hivatkozik, hogy az e rendelkezésekből eredő kötelezettségeket és tilalmakat, amelyeknek nem csak specifikusaknak kell lenniük az adott kvt-k, illetve fajok tekintetében, de kötelező erejű formát is kell ölteniük, valamint megfelelő nyilvánosságot kell kapniuk, ugyanazon kötő erejű jogi aktusnak kell tartalmaznia, mint amely az egyes kvt-k vonatkozásában megállapítja a védett fajokat és élőhelyeket, valamint a természetvédelmi célokat. Tehát általánosságban

a kvt-k védett jogi státusza elégtelen abban az esetben, ha a kvt-vé való minősítés természetvédelmi területhez vagy létező és nemzeti vagy regionális intézkedések által védett más típusú minősített területhez kapcsolódik.

54 Az Osztrák Köztársaság mindenekelőtt azt válaszolja, hogy a Bizottság álláspontja, mely szerint az egyes madárfajokat érintő kötelezettségeknek és tilalmaknak kötelező erejű formát kell ölteniük, valamint megfelelő nyilvánosságot kell kapniuk, ilyen általános megfogalmazásban túlzó. Továbbá semmilyen szabály nem követeli meg, hogy az említett kötelezettségeket vagy tilalmakat ugyanazon kötő erejű jogi aktusnak kell tartalmaznia, mint amely az egyes kvt-k vonatkozásában megállapítja a védett fajokat és élőhelyeket, valamint a természetvédelmi célokat. Ezen túl az az érv, amely szerint a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése szerinti megőrzési célt egy ilyen jogi aktusban fel kell tüntetni, nem megalapozott. Végezetül az alperes tagállam kiemeli, hogy tekintettel arra, hogy a természetvédelmi területek védelme általában minden állat- és növényfajra, valamint azok élőhelyére és a tájra is kiterjed, a bármiféle sérelemre vonatkozó tilalmak sokkal szélesebb körűek, mint az „európai természetvédelmi területek" tekintetében, amelyek általában meghatározott fajok és élőhelyek védelmét célozzák.

55 Beavatkozási beadványában a Németországi Szövetségi Köztársaság azt állítja, hogy a madárvédelmi irányelv és az élőhely-irányelv nem követeli meg, hogy a védelmi és megőrzési intézkedések specifikus, tehát meghatározott területekhez és a védelem meghatározott tárgyához kapcsolódó kötelezettségeket vagy tilalmakat tartalmazzanak. Még ha feltételezzük is, hogy a tagállamoknak ilyen kötelezettségeket és tilalmakat kell elfogadniuk, ezen irányelvek semmi esetre sem tartalmaznak egy meghatározott mértékű konkrétságra irányuló előírást. Ezen irányelvekből nem következik továbbá a „megvalósítandó természetvédelmi célok" kötelező erejű meghatározására vonatkozó tagállami kötelezettség sem, még kevésbé az, hogy ezeket ugyanazon jogi aktusban kell meghatározni, mint amely a védeni kívánt javakat és a betartandó különleges kötelezettségeket és tilalmakat szabályozza.

– A Bíróság álláspontja

56 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése kötelezi a tagállamokat arra, hogy a kvt-k számára védett jogi státuszt biztosítsanak, amely alkalmas többek között az I. mellékletben felsorolt madárfajok fennmaradásának és szaporodásának biztosítására, valamint az említett mellékletben fel nem sorolt, rendszeresen előforduló vonuló fajok szaporodásának, vedlésének és áttelelésének biztosítására (lásd a C-166/97. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1999. március 18-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-1719. o.] 21. pontját; a fent hivatkozott Bizottság kontra Írország ügyben 2007. december 13-án hozott ítélet 153. pontját és a fent hivatkozott C-293/07. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2008. december 11-én hozott ítélet 22. pontját).

57 Ugyancsak nem vitatott, hogy a madárvédelmi irányelv 4. cikke különlegesen célzott és megerősített rendszert ír elő úgy az irányelv I. mellékletében említett fajok, mint a vonuló fajok tekintetében, ami azzal indokolható, hogy a legveszélyeztetettebb, illetve az Európai Unió közös örökségének részét képező fajokról van szó (a C-44/95. sz. Royal Society for the Protection of Birds ügyben 1996. július 11-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-3805. o.] 23. pontja; a fent hivatkozott Bizottság kontra Írország ügyben 2007. december 13-án hozott ítélet 46. pontja és a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2008. december 11-én hozott ítélet 23. pontja).

58 Az élőhely-irányelv 6. cikke (2) bekezdésének értelmében, amelyben foglalt kötelezettségek helyébe a minősített területek tekintetében a madárvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatából eredő kötelezettségek lépnek, a kvt-knek biztosított védett jogi státusznak garantálnia kell a természetes élőhelytípusok és a fajok élőhelyei károsodásának és az olyan fajok megzavarásának megakadályozását is, amelyek védelme céljára az egyes területeket kijelölték (lásd a C-415/01. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2003. február 27-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-2081. o.] 16. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2008. december 11-én hozott ítélet 24. pontját).

59 Egyébiránt a kvt-k védelme nem korlátozódhat az ember által kiváltott külső káros hatások és zavarok elhárítására szolgáló intézkedésekre, hanem a felmerülő helyzet alapján a terület állapotának megőrzésére és javítására irányuló pozitív intézkedéseket is magában kell foglalnia (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Írország ügyben 2007. december 13-án hozott ítélet 154. pontját).

60 Az EK 249. cikk harmadik bekezdése – jelenleg EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdése – értelmében az irányelv, miközben az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja. Ebből következik, hogy az Osztrák Köztársaság, akárcsak bármely más tagállam, megválaszthatja a madárvédelmi irányelv alkalmazásának formáját és eszközeit (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Írország ügyben 2007. december 13-án hozott ítélet 157. pontját).

61 A madárvédelmi irányelv – noha esetében különösen nagy jelentősége van az átültetés pontosságának, mivel a közös örökség kezelése saját területük vonatkozásában az egyes tagállamokra van bízva (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Írország ügyben 2007. december 13-án hozott ítélet 64. és 159. pontját) – semmi esetre sem követelheti meg a tagállamoktól, hogy a madárvédelmi irányelv 4. cikke (1) és (2) bekezdéséből és az élőhely-irányelv 6. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeket és tilalmakat abba a jogi aktusba foglalják, amelyik az egyes kvt-k tekintetében meghatározza a védett fajokat és élőhelyeket, valamint a természetvédelmi célokat.

62 Az említett kötelezettségekkel kapcsolatban, amelyek tekintetében a Bizottság azt állítja, hogy azoknak pozitívaknak és az adott kvt-k és fajok tekintetében specifikusaknak kell lenniük, a jelen ítélet 59. pontjából, valamint a C-6/04. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 2005. október 20-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-9017. o.] 34. pontjából az következik, hogy a valamely kvt állapotának megőrzésére és javítására szolgáló intézkedések nem szisztematikus jellegűek, hanem azok az érintett kvt konkrét helyzetétől függnek.

63 Ami azokat a tilalmakat illeti, amelyeknek állítólagosan az adott kvt-k és fajok tekintetében specifikusaknak kell lenniük, noha igaz például, hogy a kvt-knek a magánszemélyek tevékenységeivel szembeni védelme megköveteli, hogy megakadályozzák e személyeket abban, hogy esetlegesen káros tevékenységhez kezdjenek (a fent hivatkozott Bizottság kontra Írország ügyben 2007. december 13-án hozott ítélet 208. pontja), nem tűnik úgy, hogy e cél megvalósítása szükségképpen minden egyes kvt, vagy – amint az a C-374/98. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2000. december 7-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-10799. o.] 20. pontjából következik – minden egyes faj tekintetében specifikus tilalmak felállítását követelné meg.

64 Azzal kapcsolatban, miszerint a védett fajokat és élőhelyeket minden egyes kvt tekintetében meg kell határozni, meg kell állapítani, hogy amint valamely kvt körülhatárolásának vitathatatlanul kötelező erejűnek kell lennie (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Belgium ügyben hozott ítélet 22. pontját), azon fajok meghatározásának, amelyek ugyanezen terület kvt-vé történő minősítését indokolták, ugyanezen követelményt teljesítenie kell. Ha nem így lenne ugyanis, fennállna a kockázata annak, hogy a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdéséből, valamint az élőhely-irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (2) bekezdéséből eredő természetvédelmi célok nem valósulnának meg maradéktalanul.

65 Ami a természetvédelmi célokat illeti, a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2000. december 7-én hozott ítélet 20. és 21. pontjából következik, hogy a kvt-knek nyújtandó védett jogi státusz nem követeli meg, hogy e célokat külön-külön minden egyes tekintetbe vett faj vonatkozásában meghatározzák. Egyébiránt, a jelen ítélet 60. és 61. pontjában foglaltakra tekintettel, semmiképpen nem lehet úgy tekinteni, hogy a természetvédelmi célokat ugyanazon jogi aktusnak kell tartalmaznia, mint amely egy meghatározott kvt védett fajaira és élőhelyeire vonatkozik.

66 Azzal kapcsolatban, hogy a valamely természetvédelmi területhez vagy már meglévő és nemzeti vagy regionális intézkedésekkel védett, más típusú minősített területhez kapcsolódó kvt-k védett jogi státusza állítólagosan elégtelen, emlékeztetni kell arra, hogy amint az a jelen ítélet 57. pontjában bemutatást nyer, a madárvédelmi irányelv 4. cikke különlegesen célzott és megerősített rendszert ír elő úgy az irányelv

I. mellékletében említett fajok, mint az átvonuló fajok tekintetében. Ez adja különleges jellegét a kvt-knek biztosítandó védelmi rendszernek, szemben a madárvédelmi irányelv 3. cikkében az irányelv által érintett valamennyi madárfaj tekintetében előírt kevésbé szigorú, általános védelmi rendszerrel (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Royal Society for the Protection of Birds ügyben hozott ítélet 19. és 24. pontját). Mindazonáltal ebből nem következik, hogy kizárólag egy minden egyes kvt tekintetében specifikusan meghatározott és bevezetett jogi rendszer lehet alkalmas az ilyen jellegű területek hathatós védelmére.

67 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy jelen ügyben az alperes tagállam madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) vagy (2) bekezdéséből, valamint az élőhely-irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeinek általános jellegű nemteljesítésére alapított kifogás megalapozottsága nem nyert bizonyítást.

68 Következésképpen a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset megalapozottságát az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidő lejártának napján az egyes Landokban hatályos szabályozás fényében és a jelen ítélet 47. pontjában említett korlátok között kell értékelni.

Burgenland Land

– A felek érvei

69 A Bizottság azt állítja, hogy tekintve, hogy a Natura 2000 területeket nem alakították át európai természetvédelmi területekké, és az ez utóbbiakhoz kapcsolódó jogállás nem biztosított a számukra, Burgenland Land kvt-i nem rendelkeznek megfelelő védett státusszal.

70 Az Osztrák Köztársaság említést tesz bizonyos területekről, és bemutatja, hogy az ezeket európai természetvédelmi területté minősítő rendeletek kidolgozása folyamatban van. Csupán Auwiesen Zickenbachtal-i területet jelölte ki az „Auwiesen Zickenbachtal európai természetvédelmi terület”-té Burgenland Land kormányának 2008. március 23-i rendelete.

– A Bíróság álláspontja

71 Úgy a felek érveléséből, mint az Osztrák Köztársaság által az indokolással ellátott véleményre válaszul 2007. február 20-án a Bizottsághoz intézett levélből az következik, hogy az abban megjelölt határidő lejártáig egyetlen területet sem minősítettek kvt-vé Burgenland Landban. Márpedig a második kifogás, amint az a kereseti kérelmekben szerepel, kizárólag a már kvt-vé minősített területekre vonatkozik.

72 Tehát e kifogás az említett Land helyzetére vonatkozó részében végeredményben okafogyottá vált, következésképpen azt el kell utasítani.

Bécs Land

– A felek érvei

73 A Bizottság azt állítja, hogy azon négy terület jogi státusza, amelyet csupán 2007. október 17-én minősítettek kvt-vé, nem biztosít számukra megfelelő védelmet.

74 Az Osztrák Köztársaság erre azt feleli, hogy az említett kvt-k a madárvédelmi irányelv 4. cikke (1) vagy (2) bekezdésében, valamint az élőhely-irányelv 6. cikkének (2) bekezdésében és 7. cikkében foglalt követelményeknek megfelelően részesülnek védelemben.

– A Bíróság álláspontja

75 Nem vitatott, hogy a jelen ügy tárgyát képező területeket az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidőn belül nem minősítették kvt-vé.

76 Ilyen körülmények között, a jelen ítélet 71. pontjában kifejtettel azonos oknál fogva a második kifogást a Bécs Land helyzetére vonatkozó részében el kell utasítani.

Karintia Land

– A felek érvei

77 A Bizottság álláspontja szerint a Flachwasserbiotop Neudenstein európai madárvédelmi terület, az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidő lejártát megelőzően kvt-vé minősített egyetlen terület, jogi státuszát nem lehet úgy tekinteni, hogy az megfelelő védelmet biztosít e területnek, mivel a belső szabályozás nem ír elő sem a konkrétan érintett madarakra vonatkozó specifikus természetvédelmi intézkedéseket és célokat, sem ezen kvt-k térképen való megjelenítését.

78 Az Osztrák Köztársaság az említett kvt létezésének megerősítésére szorítkozik.

– A Bíróság álláspontja

79 E tekintetben meg kell állapítani, hogy Karintia Land 2005. május 23-i, az említett kvt-re vonatkozó kormányrendeletének 2. cikke akként rendelkezik, hogy amennyiben az ugyanazon kormány 1994. november 8-i, az említett Land Hivatalos Lapjának 92/1994. számában közzétett rendeletének 2. cikkében előírt védelmi feltételek megfelelő védelmet biztosítanak, nincs szükség kiegészítő jelleggel kötelezettségek, tilalmak, engedélyezési korlátozások és védelmi intézkedések előírására a Flachwasserbiotop Neudenstein európai természetvédelmi terület tekintetében.

80 Továbbá az ugyanezen, 2005. május 23-i rendelet 3. cikke akként rendelkezik, hogy ugyanezen rendelet célja a mellékletben említett védett fajok kedvező védettségi állapotának megőrzése, jobbítása vagy helyreállítása.

81 Ilyen összefüggésben, a jelen ítélet 65. pontjában foglalt megállapításokra tekintettel és bármely olyan bizonyíték hiányában, amely alátámasztaná, hogy a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése által érintett madárfajok – amelyek közé az említett rendelet mellékletében említett fajok tartoznak – megőrzési céljainak megvalósítása jelen esetben részletesebb rendelkezéseket követelne meg a Karintia Land kormánya által elfogadottaknál, a Bizottság kifogását e tekintetben el kell utasítani.

82 Az említett kvt térképen való megjelenítésének állítólagos elmulasztásával kapcsolatban meg kell állapítani, hogy egy ilyen megjelenítés, noha alkalmas lehet egy terület pontos körülhatárolásának biztosítására, nem tekinthető – amint ezt a főtanácsnok is megállapította indítványának 84. pontjában – valamely terület körülhatárolása egyetlen lehetséges és megbízható módjának.

83 Ennélfogva a Bizottság kifogását e tekintetben ugyancsak el kell utasítani.

84 A második kifogást tehát a Karintia Land helyzetére vonatkozó részében el kell utasítani.

Felső-Ausztria Land

– A felek érvei

85 A Bizottság azt állítja, hogy a hatályos védelmi rendszer ezen Land tizenegy kvt-vé minősített területén elégtelen. Egyrészt a Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal és Untere Traun kvt-kre vonatkozóan nincs semmiféle szabályozás. Másrészt a Traun-Donau-Auen, Ettenau, Frankinger Moos, Dachstein, Unterer Inn és Nationalpark Kalkalpen kvt-kre alkalmazandó szabályozás sem biztosít megfelelő védelmet.

86 A Bizottság azt állítja, hogy – ami az Ettenau, Traun-Donau-Auen és Frankinger Moos kvt-ket illeti – olyan, a természetvédelmi területekre vonatkozó általános rendeletek

vannak, amelyek a két utóbbi esetében csak az engedélyköteles beavatkozásokat szabályozzák. Ami a Dachstein, Unterer Inn és Nationalpark Kalkalpen kvt-ket illeti, azok az európai természetvédelmi területekre vonatkozó különös rendeletek hatálya alá tartoznak, amelyek lényegében csak általános beavatkozási tilalmat írnak elő.

87 Az Osztrák Köztársaság előadja, hogy a hiányzó rendeleteket Felső-Ausztria Land kormánya most dolgozza ki. Mindazonáltal az Osztrák Köztársaság elutasítja a Bizottság azon elméletét, miszerint e Land egyik kvt-je számára sincs biztosítva a megfelelő védelmi helyzet. Így a jelenleg természetvédelmi területekként védett kvt-k a természet és a táj védelméről szóló 2001-es felső-ausztriai törvény (Oö. Natur-und Landschaftsschutzgesetz 2001, LGBl. 129/2001.) 25. cikkének értelmében feltétlen védelmet élveznek, amely meghaladja a madárvédelmi irányelv követelményeit. Egyebekben e tagállam megfelelő védelmi helyzetet élvező kvt-ként a Dachstein és a Nationalpark Kalkalpen kvt-t hozza fel például, és megemlít számos olyan belső rendelkezést, amely kifejezetten a madarak védelmére irányul.

– A Bíróság álláspontja

88 Ami a Maltsch, Pfeifer Anger, Wiesengebiete im Freiwald, Oberes Donautal és Untere Traun kvt-ket illeti, úgy tűnik, semmilyen vonatkozó szabályozásról nem tájékoztatták a Bizottságot, és nem is utaltak ilyenre a Bíróság előtti eljárás során. Következésképpen a Bizottságnak az e kvt-kre vonatkozó szabályozás elégtelen voltára alapított kifogása megalapozott.

89 Ami a többi kvt-re vonatkozó jogi rendszert illeti, meg kell állapítani, hogy a Bizottság, mivel nem igazolja, hogy az egyes területek konkrét helyzetére tekintettel az adott rendszer elégtelen a madárvédelmi irányelv és az élőhely-irányelv vonatkozó

követelményeinek fényében, az ekként nem kellően pontosan körülhatárolt megállapításaival nem bizonyítja, hogy kifogása megalapozott lenne, következésképpen e kifogást e tekintetben el kell utasítani.

90 Ebből az következik, hogy a második kifogásnak a Felső-Ausztria Land helyzetére vonatkozó részében csak a Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal és Untere Traun kvt-kre vonatkozó részében adható hely.

Vorarlberg Land

– A felek érvei

91 A Bizottság arra hivatkozik, hogy az e Landban hatályos szabályozás a kvt-k vonatkozásában nem ír elő specifikus védelmi és megőrzési célokat vagy konkrét intézkedéseket, sem pedig kötelezettségeket vagy tilalmakat. A Bizottság, különösen a Klostertaler Bergwälder kvt-t illetően hangsúlyozza azon védelem elégtelen voltát, amelyet a Vorarlberg Land kormánya által elfogadott erdőgazdálkodási terv e terület számára biztosít. Ami a Verwall kvt-t illeti, ezt kifejezetten védi az említett kormány egy, mindazonáltal az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidő lejártát követően elfogadásra került rendelete, amely a terület, valamint az azon jelen lévő védett fajok védelmét és megőrzését célzó kötelezettségeket, tilalmakat és rendelkezéseket tartalmazza.

92 Az Osztrák Köztársaság azt feleli, hogy a Rheindelta, a Lauteracher Ried, a Bangser Ried és a Matschels kvt-k a védett területekről szóló rendeletek hatálya alá tartozik,

amelyek tiltják az e területeken védendő fajok természetes élőhelyét károsító vagy e fajok számára számottevő zavarokat okozó intézkedéseket és felhasználásokat. Ami a Klostertaler Bergwälder kvt-t illeti, a vonatkozó erdőgazdálkodási terv a hatóságok megbízásából, kötelező erejű aktusként kidolgozásra került a madárvédelmi irányelv I. mellékletében említett és a területen jelen lévő madárfajok kedvező védettségi állapotának fenntartásához szükséges természetvédelmi intézkedések végrehajtása érdekében.

– A Bíróság álláspontja

93 Meg kell állapítani, hogy a természet védelméről szóló rendelet (LGBl. 36/2003) 13. cikkének (2) bekezdése azt írja elő, hogy Vorarlberg Land kormánya, amennyiben szükséges, gazdálkodási tervek vagy egyéb megállapodások, illetve határozat vagy rendelet útján meghatározza az érintett területek és főként a madárvédelmi irányelv I. mellékletében említett és az e területeken jelen lévő madárfajok ökológiai követelményeknek megfelelő fenntartását, fejlesztését és megőrzését célzó intézkedéseket.

94 Az említett rendelet 14. cikke kifejezetten a károsítás tilalmát, míg ugyanezen rendelet 15. cikke hatástanulmány végzését és adott esetben engedélyezési kötelezettséget ír elő azon természetvédelmi célokra tekintettel, amelyek a mellékletben jelölt azon természetes élőhelyek és fajok kedvező védettségi állapotára vonatkozó követelményekből erednek, amelyek a terület megjelölése szempontjából meghatározónak bizonyulnak.

95 Ez kiegészül még a Rheindelta, Lauteracher Ried, Bangser Ried, Matschels és Klostertaler Bergwälder kvt-k vonatkozásában az Osztrák Köztársaság által megjelölt intézkedésekkel, amelyekről a jelen ítélet 92. pontja tesz említést.

96 Ilyen összefüggésben, tekintettel többek között a jelen ítélet 65. pontjában szereplő megállapításokra, továbbá bármely olyan bizonyíték hiányában, amely alátámasztaná, hogy a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdése által érintett madárfajok megőrzési céljainak megvalósítása jelen esetben részletesebb rendelkezéseket követelne meg a Vorarlberg Land kormánya által elfogadottaknál, a Bizottság kifogását a jelen ítélet előző pontjában említett kvt-k vonatkozásában el kell utasítani.

97 Ami a Verwall kvt-t illeti, nem tűnik úgy, ellentétben a jelen ítélet 95. pontjában említett kvt-kkel, hogy e terület különleges jogi védelmet élvezett volna az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidő lejártakor. Egyébiránt, mivel az említett kormány nem sokkal e határidő lejártát követően fogadott el egy olyan rendeletet, amely számos specifikus védelmi intézkedést bevezetett, a jelen ügyben meg kell állapítani, hogy e kvt ezen intézkedések elfogadásáig nem volt kellően védett. Következésképpen a kereset megalapozott e tekintetben.

98 Következésképpen a második kifogás Vorarlberg Land helyzetére vonatkozó részének a Verwall kvt vonatkozásában helyt kell adni.

Tirol Land

– A felek érvei

99 A Bizottság álláspontja szerint az e Landban hatályban lévő általános szabályozás nem állapít meg megfelelő védett státuszt az itt található kvt-k számára. Tirol Land kormánya persze elfogadott egy olyan rendeletet, amely tizenegy Natura 2000 terület listáját tartalmazza, ám ez az aktus nem jelöli meg sem a védett madárfajokat, sem a védelmi vagy megőrzési célokat, sem pedig a betartandó alapvető magatartási szabályokat. Specifikus természetvédelmi célok hiányában ezek helyébe általános jelleggel a szabványos technikai adatlapokon említett élőhelyek és madarak védelme lép Tirol Land 1997. évi természetvédelmi törvénye 2004. május 12-én hatályos változata (LGBl. 50/2004, a továbbiakban: TNSchG) 14. cikke (11) bekezdésének megfelelően. A Bizottság különösen azt állítja, hogy a Tiroler Lechtal kvt védett státusza elégtelen.

100 Az Osztrák Köztársaság rámutat, hogy a madárvédelmi és élőhely-irányelv végrehajtása egy, már kialakított védelmi rendszerbe illeszkedik, amely többek között természetvédelmi területeket, természeti parkokat, tájvédelmi területeket, nyugalmi övezeteket és védett területeket foglal magában. E végrehajtás ezen irányelvek szabályainak a védelmi területek meglévő szabályaihoz való kapcsolásából és e szabályok kiegészítéséből állt. Márpedig ezen védelmi területeken számos tilalom, kötelezettség és engedélyezési rendszer van érvényben.

101 A 2004 decemberében elfogadott terv alapján Tirol Land minden kvt-je összehangolt irányítás alatt áll, amelynek célja a minden egyes terület vonatkozásában meghatározott természetvédelmi célok megvalósítása, valamint főként az egyes érintett

területeken jelen lévő madárfajok megőrzése. Az Osztrák Köztársaság azt állítja, hogy a TNSchG 14. cikke által előírt átmeneti rendszer a kvt-k kellő védelmét biztosítja addig, amíg különös rendelet nem határozza meg a természetvédelmi célokat.

102 Az alperes tagállam részletesen bemutatja a Tiroler Lechtal kvt tekintetében alkalmazandó védelmi rendszert, és azt állítja, hogy az megfelelő a madárvédelmi irányelv és az élőhely-irányelv fényében.

– A Bíróság álláspontja

103 Meg kell állapítani, hogy a TNSchG 3. cikke (9) bekezdésének 9. pontja értelmében a természetvédelmi cél a madárvédelmi irányelv I. mellékletében és 4. cikkének (2) bekezdésében említett, azon fajok védettségi állapotának fenntartása és helyreállítása, amelyek a madarak vagy élőhelyeik európai természetvédelmi területén jelen vannak.

104 A TNSchG 14. cikke (3) bekezdésének értelmében az említett Land kormánya rendeletek útján meghatározza minden egyes Natura 2000 terület vonatkozásában a kedvező védettségi állapot eléréséhez szükséges védelmi rendelkezéseket és intézkedéseket.

105 A TNSchG 14. cikkének (11) bekezdése az e rendeletek elfogadását megelőző átmeneti időszak vonatkozásában azt írja elő, hogy a természetvédelmi célok helyébe átmenetileg az élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények, köztük a szabványos űrlapokon szereplő madarak védelme lép.

106 Márpedig az az űrlap, amelyet a Natura 2000 keretében javasolt területek adatszolgáltatási űrlapjáról szóló, 1996. december 18-i 97/266/EK bizottsági határozat (HL 1997.

107., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 162. o.) ír elő, és amelynek vonatkozásában nem vitatott, hogy az a Tirol Land vonatkozó szabályozásának értelmében közzétételre kerül, és harmadik személyekkel szemben érvényesíthető, megemlíti azokat a madárfajokat, amelyek az adott terület kvt-vé történő minősítését indokolják. Egyébként az említett űrlap tartalmazza továbbá többek között a terület leírását, minősége áttekintését és jelentőségét, tekintettel főként a madárvédelmi irányelv természetvédelmi céljaira, valamint ezen területnek az említett fajok mindegyike vonatkozásában történő értékelését.

107 Nem vitatott továbbá, hogy az említett Land minden egyes kvt-je tekintetében számos tilalom, kötelezettség és engedélyezési eljárás van előírva, amelyekkel e területek mindegyike vonatkozásában kiegészülnek az általános engedélyezési kötelezettségek és jogi tilalmak.

108 Így például az ügy irataiból az következik, hogy a természetvédelmi területeken létesítmények építése, felállítása vagy elhelyezése, utak és vasutak építése, kiszélesítése vagy áthelyezése, bekerített és beépített területeken kívüli földek elhordása vagy terítése, új erdők telepítése, repülőgépes leszállás és felszállás a szántóföldön, bármilyen számottevő zaj keltése, trágyázás, mérgező anyagok, valamint gépjárművek használata elvből tilos.

109 A fentiekre tekintettel nem lehet bizonyítottnak tekinteni, hogy a kvt-k Tirol Landban hatályos védelmi rendszere ne lenne megfelelő a madárvédelmi irányelv 4. cikke (1) vagy (2) bekezdésének és az élőhely-irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikke (2) bekezdésének fényében.

110 Különösen igaz ez a Tiroler Lechtal kvt-re, amely védelemben részesül természeti park címén is, és amelynek egy részét, nevezetesen a Tiroler Lecht természetvédelmi területté minősítették.

111 A két előző pontban foglalt megállapításokat nem kérdőjelezheti meg az a körülmény, hogy a TNSchG 14. cikkének (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy Tirol Land kormánya rendeletek útján meghatározza a természetvédelmi célokat minden egyes Natura 2000 terület vonatkozásában. Ugyanis, noha e rendszeren lehet javítani, azért a jelen ügyben nem tűnik úgy, hogy a már bevezetett rendszer e Landban ne lenne megfelelő a környezetvédelmi követelményekre tekintettel.

112 Következésképpen a második kifogást a Tirol Land helyzetére vonatkozó részében el kell utasítani.

113 Az olyan kvt-k vonatkozásában, amelyekről a jelen ügyben megállapítást nyert, hogy nem biztosított számukra a megfelelő védett jogi státusz a madárvédelmi irányelv és az élőhely-irányelv vonatkozó rendelkezéseiből eredő követelmények fényében, a Bíróságnak nem áll rendelkezésére olyan információ, amely alapján megállapíthatná, hogy azon fajok, amelyek miatt az említett területeket kvt-vé minősítették, egyidejűleg a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése alá, vagy csak ezek egyike alá tartoznak.

114 Következésképpen e tekintetben a madárvédelmi irányelv 4. cikkére kell utalni.

115 A fenti megfontolások összességének fényében meg kell állapítani, hogy az Osztrák Köztársaság:

– mivel nem megfelelően jelölte ki ornitológiai kritériumok szerint a madárvédelmi irányelv 4. cikke (1) bekezdésének megfelelően kvt-ként a hansági területet Burgenland Landban, és nem megfelelően határolta el a Niedere Tauern kvt-t Stájerország Landban, és

– nem biztosított a madárvédelmi irányelv 4. cikkében, valamint az élőhely-irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (2) bekezdésében foglalt követelményekkel összhangban álló jogi védelmet a Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal és Untere Traun kvt-k számára Felső-Ausztria Landban, valamint a Verwall kvt számára Vorarlberg Landban,

nem teljesítette az ezen rendelkezésekből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

116 Az eljárási szabályzat 69. cikke 3. §-ának első bekezdése értelmében a Bíróság elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását, vagy határozhat úgy, hogy mindegyik fél maga viselje saját költségeit, különösen részleges pernyertesség esetén. Mivel a Bíróság csak részben adott helyt a felek kérelmeinek, mindegyik fél maga viseli saját költségeit.

117 Ugyanezen eljárási szabályzat 69. cikke 4. §-ának első bekezdése alapján a jelen eljárásba beavatkozó Németországi Szövetségi Köztársaság maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) Az Osztrák Köztársaság:

– **mivel nem megfelelően jelölte ki ornitológiai kritériumok szerint a vadon élő madarak védelméről szóló, 1979. április 2-i 79/409/EGK tanácsi**

irányelv 4. cikke (1) bekezdésének megfelelően különleges védelmi területként a hansági területet Burgenland Landban, és nem megfelelően határolta el a Niedere Tauern különleges védelmi területet Stájerország Landban, és

– **nem biztosított a 79/409 irányelv 4. cikkében, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (2) bekezdésében foglalt követelményekkel összhangban álló jogi védelmet a Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal és Untere Traun különleges védelmi területek számára Felső-Ausztria Landban, valamint a Verwall különleges védelmi terület számára Vorarlberg Landban,**

nem teljesítette az ezen rendelkezésekből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.

3) Az Európai Bizottság, az Osztrák Köztársaság és a Németországi Szövetségi Köztársaság maga viseli saját költségeit.

Aláírások